

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felélős szerkesztő:	Főmunkatárs:	Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	8 kor.	BÉREZ GYULA	BÁNEI JÁNOS	Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.
Fél évre	4	Kiadóhivatal: a turocz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		
Negyed évre	2	A lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra ezimeze Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.		

Mégegyszer a F. M. K. E.

Azok után a miket lapunk előző számaiban a F. M. K. E. munkasságáról, különösen pedig legutóbbi közgyűléséről elmondottunk, nyugodtan napirendre is térhetnénk, ha ugyan nem tartanók okvetlenül szükségesnek, hogy az egyesület programjában való változtatás ügyét állandóan ébren tartsuk és azon legyünk, hogy az általunk javasolt változás szükségébe minél előbb átmenjen a köztudatba.

Részben ezért, de részben azért is szükségesnek tartjuk e tárgygal ismételtlen foglalkozni, mert a tátrai gyűlésekről a napilapokban közölt tudósítások némi magyarázatra szorulnak.

A tátrai gyűlésen, illetőleg az igazgató-választmányának gyűlésén nem az volt a célunk, hogy az egyesületet az óvodák ellen hangoljuk vagy pláne, hogy az óvodai intézmény ellen szöveljünk föl. Hiszen mi hivatás-szerűen foglalkozunk kulturális kérdésekkel és így nagyon jól ismerjük az óvodáknak hasznos szolgálatait. És ha az óvodákat első sorban mégis inkább humanus intézményeknek tekintjük és kulturális jelentőséget csak ott tulajdonítunk nekik, a hol az óvodának folytatása van, nevezetesen a hol a növendékek az óvodából magyar tanítás nyelvű elemi iskolába léphetnek föl, — azért tesszük, mert a gyakorlati élet immár czáfolyhatlanul bebizonyította, hogy ott, a hol az óvodára a magyar tanítás nyelvű iskolázás nem követi, az óvodáknak éppen semmi hatásuk sincs, ott a gyermekek a magyar beszédet ép oly gyorsan elfeledik, mint a mily gyorsan megtanulták. Ez olyan igazság, amelyet minden ember kénytelen elfogadni, a ki elfogulatlanul és tárgyilagosan gondolkodik és ha a szóban levő óvodák hatását a gyakorlati életből tényleg ismeri. De ezen érvelésünk helyességét maga a leghivatottabb tényező, a közoktatási kormány is elismeri, mert köztudomású, hogy most már csak ott szervez állami óvodát a hol már van magyar tanítás nyelvű elemi iskola. De elismeri

azt a F. M. K. E. igazgató-választmánya is és ennek javaslata alapján a közgyűlés is, a midőn kimondották, hogy oly helyekről a hol az óvoda mellett nincs magyar nyelvű iskola, az óvodát máshová helyezze el. Ime tehát a F. M. K. E. is ezen nézetben van, és e miatt mégis csak merészség lenne az egyesületről azt állítani, hogy az óvodai intézmény ellen tör. Épen így túlhajtott fantázia kell ahhoz, mely azt szeretné elhívtetni, hogy mi nem becsüljük meg eléggé az óvodák munkásságát.

Sőt úgy áll a dolog, hogy amidőn az igazgató-választmány ülésén felszólaltunk a legnagyobb elismerés hangján emlékeztünk meg az egyesületnek azon munkásságáról, amelyet az óvodai intézmény meghonosításával kifejtett és szívesen megemlékeztünk arról a nagy áldozatkészségről is, amelyet a F. M. K. E. az óvodák fentartása körül tanusított. Es amidőn mindezt megtettük, arra kértük az egyesület figyelmét, hogy miután az óvodák felállításáról és fentartásáról immár 10 év óta törvény rendelkezik és így, a hol óvodára bármilyen szempontból szükség lenne, a község, az állam, a felekezet esetleg egyesületi vagy társadalmi uton is mód van a szervezésre: iparkodjék az óvodák fentartásával járó költségtől szabadulni, új óvodákat pedig saját terhére, az egyesület költségére, ne állítson föl.

Felszólalásunknak ezen részét igen sokan úgy magyarázták, hogy mi az óvodákat általában beakarjuk szüntetteni. Pedig csak az volt a célunk, hogy az egyesület figyelmét arra tereljük, hogy az óvodai költségektől, amelyek törvény szerint a községet vagy az államot terhelik, szabaduljon. Ezzel meg azt sem mondtuk, hogy az egyesület társadalmi uton ne tegyen meg mindent óvoda felállítására ott, ahol arra szükség lenne és a hol a községet törvényvel óvoda felállítására kötelezni nem lehetne. Ez a joga, sőt igen szép feladatát az egyesületnek kétségbe nem vontuk és nem is vonhattuk, mert hiszen jól tudjuk, hogy hazafias lelkes munkával néha igen

sokat lehet megvalósítani — esetleg óvodát is. Azt iparkodtunk megérteni, hogy az óvodák fentartására fordított nagy összegeket sokkal gyümölcsözőbben lehetne értékesíteni, ha az egyesület munkásságának fősúlyát a tan-köteles korban túl levő mindkét nembeli ifjúság gondozására fordítaná. Egyszerűen az egyesület arra a tereire irányítsa munkásságát, a hová a törvény keze már el nem ér. Óvodák, iskolák segélyezése az állam feladata. Erre a kultuszminiszternek van fedezete. De mit sem tehat a tanköteles korban túl levő növendékekkel, mert erről a mai napig törvény nem rendelkezik.

Ezzel a kérdéssel kell tehát foglalkozniok a közművelődési egyesületeknek, a Felvidékieknek meg a többieknek is; mert ez nem csupán ennek az egyesületnek a teendője, de legszebb feladata valamennyi közművelődési egyesületnek is.

E célra eszközül azt ajánlottuk, hogy a F. M. K. E. igazgató-választmánya működésének fősúlyát az ifjúsági egyesületek, olvasó-és daloskörök szervezésére és fentartására fektesse. Hogy ezek mily fontos tényezők, bizonyították a századok, a kiknél ez az intézmény már évszázadok óta fennáll, és hogy fényesen bevált, elég arra szívsz összetartásra hivatkozunk, a melylyel e maroknyi nép nyelvét, szokásait annyi időn át megőrizte.

De tulajdonképen az egyesület határozatai meg a mi javaslatunk között nincs is nagyobb eltérés.

Mert azt, hogy az óvodáktól az egyesület szabadulni akar, kimondotta a mikor a kultuszminisztert évenként legalább egy óvodának átvételére kívánja kérni. Valamint tény az is, hogy javaslatunkra már az igazgató-választmány is hozzájárult ahhoz, hogy az ifjúsági egyesületek szervezését programjába veszi.

Itt tehát csak az a különbség, hogy mi ezt a változást a lehető rövidebb idő alatt szeretnénk megvalósítani látni, míg a F. M. K. E. vezetősége azt hiszi, még pedig elég helytelenül, hogy erre még reá ér. Pedig nem jól

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Á l m o k.*)

I.

Hogyha a nap tüze
Soha el nem múlna
S a vadrózsa szirma
Soha le nem hullna.

Ha derűs kék ég
Fehő nem borulna
S fényes tiszta légben
Zivatar nem dúlna.

A világos napra
Ha nem jönne éjfel,
Hogyha a nyár hevét
Nem váltána tél fel.

S ha a leányszív oly
Szeszélyes nem volna,
A földről a banát
De hamar elmúlna!

II.

Álmodozni, ábrándozni
Oh mi édes, oh mi jó!

*) Szerzőnek sajtó alatt lévő verskötetébel.

S éledezni, ébredezni
Oh, mi fájó, gyilkoló!

Szereltem a lélek álma
S álma édes, kéjt adó,
De mihamar tovaújí
Ébredése — a való.

III.

Szóltam egykor: óh, milyen szép
A költő élete! —
S nevettem, ha mondták, hogy az
Tövissel van tele.

De most látom, de most érzem
A tövist magam is
S hajj — bár késő — megértem, hogy
A látszat mind hamis.

Károlyi Gyula.

Fehér rózsák . . .

Irtta: Farkasné Sipos Erzi.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája. —

Az üsszes napilapok egyidejűleg tudatták, hogy: Szentkirályi László földbírtokos eljegyezte Bolgár Ferencz földbírtokos leányát, Annát Bolgáron.

Bánlaky Kálmán egyetemli tanár éppen délutáni feketé kávéját szüresölte egy előkelő fővárosi kávéház egyik magányos asztalánál, midőn eme hymenhiert elől-vasta. Mintha nem akart volna binni a szeméinek, el-

olvasta másodsor is, s úgy tetszett neki, mintha ezer bohókás alakok ugrálnának szemei előtt betűk helyett, s mire letette a lapot kezéből, olyan halavány maradt, mint egy halott.

Pedig el volt rá készülve régen, hogy ezt fogja olvasni, szinte meglehetett barátkozva ezzel a gondolattal.

És imé, most mégis, mintha fájna neki valami, pedig neki örülnie kellene, mert hiszen az a leány, a kinek az imént eljegyzését olvasta, közeli rokona, a ki igen őszinte szeretettel ragaszkodik hozzá és ő mégsem tud örülni, inkább sírni, zokogni szeretne.

De hát tulajdonképen mi köze is van neki ahhoz a leányhoz? Van-e egyetlen emléke a múltból, egyetlen szó, tekintet, a mi jogot adna neki a reményre? Semmi! Olyanon voltak, mint testvérek, a kik együtt éreznek mindenben. Hát akkor miért szomorítja őt annak a másiknak a boldogsága? Mert bizonyára boldog. És képeztében mint varázsüres jelenik meg ott a Kis Fátra vadvirágos ölében kis szülő faluja s a csinos fehér oszlopos ház, mely mint egy kis fecské-fészek tapad oda a hegyoldalba illatos hársáktól, sugógó jegenyektől körülölelten.

A leány pedig ott jár a nyíló rózsák között, de nem egyedül, hanem egy idegen férfivel, a kit ő nem ismer, de érzí, hogy gyűlölet végtelenül. Majd oda mennek a nagy fehér rózsabokorhoz és a férfi letép egy fehér rózsát, és a leány kedvenc virága, s oda nyujtja neki, éppen mint ő szokta.

Aztán lenemnek oda a kert végére. Egy nagy hárs terjeszti itt bizalmasan sugógó lombjait, alatta kis pad van, éppen elegendő arra, hogy két szerető ember elférjen rajta. Ide ülnek, míg a himes rétekről is lágy

167. §-ban foglalt rendelkezés szelleménél fogva közreégi és körjegyzőknek politikai vagy képviselőválasztási kérdésekkel is foglalkozó pártba, bizottságba vagy egyesületbe léphetésük tiltva nincs, de e minőségben ténylegeseknek nem szabad ellentétbe jönni az idézett törvényszakasz világos tiltó rendelkezésével.

— **A Flóra műkertész** Z. Radványban két éves gyűjteménye oltott bokorokról rendelvül ólesón — dhja 80 kr. — következő fajokban elad: Duchesse Mathid fehér 25 db, La France rózsaszín 25 db, Camoens rózsaszín-sárgával 25 db, Perle de Jardin sarga 25 db, Franciska Krüger sarga-rózsaszínnel 25 db, Gloire de Dijon sarga-rózsaszínnel 25 db, és Reine Movie Henriette veres Gloir de Dijon 25 db. Szeptember és Október legalkalmasabb idő az ültetéshez.

Szerkesztői üzenetek

— **Igazmondó.** Helyben. Ha panasza van, forduljon a kir. tanfelügyelőhöz. Anonim hírlapi közlemények nem képezhetik hivatalos eljárásnak tárgyát. — Gr. L. Tóti-Próna Köszönjük, minden megüött kellő időben. — Dr. Z. S., Budapest. Kivánsága szerint cselekedtünk. Kérjük, hogy az államé befeljeztével rólunk sem feledkezzen meg. — Kato. Azt hiszem, hogy a multkori hármás közlemény bőségesen kimerítette a felmerült differenciákat. Legjobb ha azokkal a további polemát befeljeztetnek nyilvánljuk és ez okból a beérkező további közleményeket félretesszük.

290. — 1901. th. szám.

Hirdetmény.

Turócvármegye alispánja 1901. évi szeptember hó 2-án kelt 3483. számú rendeletével a jánoshegy-erődök th. közt 67. szakaszán levő 19. sz. átértesz helyelőállítását 821 kor. 86 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az **1901. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 10 órájára** az alolirt hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyzeni óhajtok felhívásának, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitézüött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánátpénz esatolandó.

A szobán forgó munkálakra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Turóc-Szent-Mártonban, 1901. évi szept. 4-én

M. kir. államépítészeti hivatal.

Borbély Kálmán, s. k.
kir. tanmérnök.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy

férfi- s gyermek- confektio-raktáromat

kiarúsítom,

a mivel is ezen czikknek jóval a gyári áron alul kaphatók

Grossmann Adolf,
Turóc-Szt.-Márton.

Fontos a mezőgazdának!

Ajánlom a t. cz. gazdaközönségnek kitűnő és közkedvelt

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEIMET

melyeket jóállás mellett szállítok. Céziszerű szerkezet, alapos kiállítás. Könnyű járás és sok évi tartósság gyártmányaim jellemző tulajdonságai, mit számos elismerő levéllel bizonyíthatok.

Amerikai dobrendszertű szecskavágókat

kézi- és járgányos cséplőgépek, járgányok, szelelőrosták, trőrők (konkolyválasztó), vetőgépek, ekék, daráló malmok; répa- és burgonyavágók, káposztavágógép és kukoricazorozsoló; csertörőgépek, sajt-malmok, malata- és borókamagzúók, agyaggyűrőgépek. Tizedesmérlegek, körfűrészek és amerikai mángorlógépek.

Ábrás árajegyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TRESZKONY MIHÁLY

mezőgazdasági gépgyáros

NAGY-BITSE. Trencsén megye.

1845. szám. 1901.

Árlejtési hirdetmény.

Vallás- és közokt. m. kir. Miniszter új f. évi 33.166. számú magas rendeletével a **vrizkól** állami elemi iskolái építkezés alkalmával fogantatandó munkálatok költségeire 31.625 korona 91 fillért méltóztatott engedélyezni.

Ezen építkezési munkálat fogantatására az árlejtés f. évi szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor hivatalomban fog megtartatni.

A zárt ajánlatok a megfelelő 10%-nyi bánátpénzzel f. évi szept. hó 16-ig, d. e. 10 óráig nálam benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fogadtnak el.

A műszaki műveletek hivatalomban naponta 10—12 óra között megtekinthetők.

Turóc-Szent-Márton, 1901. szeptember hó 3-án.
Turócvármegye kir. Tanfelügyelőisége.

Berecz Gyula,
kir. tanfelügyelő.

SEIFERT JÓZSEF

csász. és kir. udvari fegyverszállító
POZSONY, Halászkapu-utca 4.
Interurbahn telefon 252. sz.

Ajánlja dús raktárát

Henri Pieper eredeti „DIANA” fegyverekből,

ugyszinte

RATIONEL (kakasnékülű) fegyverekből

J. P. Sauer und Sohn czég KRUPP FRIGYES-féle

különleges aczélesövű fegyverekből,
eredeti gyári arakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lövő vadászfegyverei a kimerítő leírással, valamint számos előkelő vadászkedvelők és hivatalos vadász-referenciával, ugyszintén **árlejtésekkel** készséggel szolgálók.

Késs vadásztöltények, pontosak és megbízhatók, a legjobb rendszer szerint, oszt.-magy. igen finom válassz- és cézillóvó porral, ugyszintén oszt.-magy. füstnélküli vadászporral töltve szállítók bármikor pontosan és frissen töltve, minden kaliberjűhöz a legolcsóbb áron, továbbá **cs. és kir. állami áruda által** oszt.-magy. füstnélküli I. számú vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények eredeti áron kaphatók.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.

Fenti czég kitűntetett:

a m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által 3853. sz. a. Budapest, 1893. december 1., a m. kir. honvédelmi miniszterium által 5219. sz. a. Budapest, 1882. okt. 15., a cs. és kir. hadügyminiszterium által 3688. Abh. 7. sz. a. Bécs, 1881. decz. 17., a cs. és kir. honvédelmi miniszterium által 3064. 572. IV. sz. a. Bécs, 1882. márczius 16., a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumtól, Budapest, 1897. április 2-án.

129. szám 1901.

Arverési hirdetmény.

Alolirtott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Znióvárjalji királyi járásbíróság 1898. évi Ó. 139. számú végzése következtében nelai Aranyos Éde hagyat. ügyben a költsönös segélyözépítárnak Znióvárjaljn 2. sz. betéti könyvecskehez képest 10 darab részvény 600 kor. befizetett értékben az 1898. évről számitandó osztalékokkal együtt nyilvános árverésen eladtnak.

Mely elárverésnek a zniói kir. járásbíróságnak 898. Ó. 139—16. számú végzése folytán Znióvárjaljn leendő eszközésére 1901. évi szeptember hó 18-ik napjának d. u. 3 óráig határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékosok új megjegyzéssel hivatakn meg, hogy az érintett betétek az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbbet igények becsáron alól is ei fognak adatni.

Kelt Znióvárjaljn, 1901. augusztus hó 30-án,

Szibner

jbírósági végrehajtó.

SCHMIDT VIKTOR üzukrász és bor-termelő
Gyöngyösön (Héves megye)

csemege-szőlő

5 kg. kosarakban 3 koronaért

Ajánlja 1900. évi saját termésű kitűnő borait: siller 20 kr., fehér 26 kr., nehéz vörös 30 kr. litereknint

Teljes menyasszonyi kelengyék

minden fajta vászon, chiffon, asztalkészletek, valamint mindennemű más kézműműri állandó gazdag választékban és olcsó árak mellett kaphatók

GROSSMANN ADOLF-nál
Turóc-Szt.-Mártonban.

A czégre ügyelni kéretik!

Iskolai

felvételi és rendtartási nyomtatványok

(Egyetemi Nyomda kiadásai)

iskolakönyvek

továbbá mindennemű iskolai czikk, mint:

palatáblák, palavesszők, ironok, tollszárok, tollak, irkák stb. stb. dús választékban és mérsékelt árak mellett

kaphatók **Moskóczi Ferenczné** könyv- és papir-kereskedésében

Turóc-Szent-Mártonban.

A T. Iskolaszékek valamint a tanító urak megfelelő engedményben részesülnek. Vidéki rendelések postafordultával eszközöltetnek.

LE DELICE

szivarka- és az abból szivarka-
papir előállított hüvely
hasonnevű

az eddig forgalomban levő gyártmányok legvalóbbikja. Egy 1. dílet ért mindenkit meggyőz. Kapható: Moskóczi Ferenczné üzletében Turóc-Szt.-Mártonban.

Turóc-szt.-mártoni magyar nyomda — Moskóczi F.-né.